

Förlängning av aktivitetsersättning för kortare tid än ett år

Försäkringskassans ställningstagande

Försäkringskassan får förlänga perioden med aktivitetsersättning för en kortare tid än ett år utan att den försäkrade ansökt om det.

Förlängningen görs med stöd av 36 kap. 26 § SFB.

En och samma ersättningsperiod kan förlängas flera gånger.

Bakgrund

Vad är problemet och hur bör det lösas?

Kraven för att få aktivitetsersättning är bland annat att nedsättningen av arbetsförmågan antas bestå under minst ett år och att det görs en ansökan om förmånen (33 kap. 5 och 7 §§ och 110 kap. 4 § SFB).

Men det finns en lagregel som säger att ersättningsperioden får förlängas även om det inte kommer in någon ansökan (36 kap. 26 § SFB).

Det är oklart om ersättningsperioden får förlängas utan ansökan i den situationen att Försäkringskassan bedömer att arbetsförmågan inte kommer att vara nedsatt i ytterligare minst ett år utan enbart under en kortare tid.

Det är även oklart om ersättningsperioden får förlängas flera gånger.

En tredje fråga är i vilka situationer det är lämpligt att göra en förlängning.

Det behövs därför ett rättsligt ställningstagande.

Förarbetena till regeln om förlängning anger att en tidsbegränsad ersättningsperiod kan förlängas utan ansökan för att förhindra att det uppstår en lucka i utbetalningarna innan beslut har fattats eller när den försäkrade underlåter att ansöka om en ny ersättningsperiod, till exempel pga. att den försäkrade saknar sjukdomsinsikt (SOU 1961:29 s. 95-97 och prop. 2000/01: 96 s. 189).

Förarbetsuttalandet utgår från att kravet på att arbetsförmågan ska ha bedömts vara nedsatt för ytterligare minst ett år är uppfyllt. Ersättningsperioden får då förlängas trots att den försäkrade inte gjort någon ansökan.

En kortare förlängning än ett år

Lagtexten i 36 kap. 26 § SFB anger inte något krav på att arbetsförmågan ska bedömas vara nedsatt i minst ett år för att en förlängning av ersättningsperioden ska få göras. Därför tolkar Försäkringskassan lagregeln som att den kan användas även för en kortare förlängning.

Förlängning flera gånger

Försäkringskassan tolkar regeln som att det inte finns något som hindrar att en kortare förlängning görs flera gånger. Upprepade förlängningar av ersättningsperioden får inte göras när det istället är lämpligt att göra en ny utredning av arbetsförmågan.

Exempel på när det kan vara lämpligt att göra en kortare förlängning av ersättningsperioden

Förhållandena i det enskilda fallet måste avgöra om det är lämpligt att göra en kortare förlängning av ersättningsperioden. En sådan situation är när det är aktuellt eller planeras en rehabiliteringsåtgärd.

Försäkringskassan arbetar aktivt med rehabilitering men det är svårt att i förväg bedöma när i tiden de stödåtgärder som vidtas eller planeras kommer att ge resultat. Det kan inträffa att beslutet om aktivitetsersättning löper ut innan åtgärderna är slutförda. Det kan då vara lämpligt att göra en kortare förlängning av ersättningsperioden om den försäkrade är förhindrad att förvärvsarbeta på grund av åtgärderna. Det kan vara frågan om arbetslivsinriktad rehabilitering eller medicinsk behandling, konvalescens eller läkning.

När ersättningsperioden förlängs ska anledningen till detta framgå av den planering som görs i ärendet.

Gällande bestämmelser

Aktivitetsersättning beviljas när arbetsförmågan är nedsatt med minst en fjärdedel under minst ett år (33 kap. 5 och 7 §§ SFB).

Om en försäkrad är beviljad aktivitetsersättning får tiden för förmånen förlängas även om han eller hon inte ansökt om det (36 kap. 26 § SFB).

Aktuella bestämmelser, rättspraxis m.m.

Det rättsliga ställningstagandet avser 33 kap. 5 och 7 §§ SFB samt 36 kap. 26 § SFB.

Eva Nordqvist

Marie Olsson